

עניין: בביאור דברי רש"י דמיעוט בתרא פוסל

תבואות שור סי' כג, ט

עמ"ס סק"ו ז"ל : (ט) לספיקא דאורייתא דמיעוט בתרא לענ"ד פשוט דמ"ס רש"י ז"ל לפ' בעיא דהסבא דמיעוט סי' דמיעוט בתרא דדלמא חדא שחיטה היא הייט לפסלה מדאורייתא דאע"ג דאי לא שחיט לה והניחה כן או המיתה במקל כשרה א"מ אי הדר ושחט לה פסולה דהתור' הקפידה שלא לשחט ב"פ בסומנים ואע"ג דלרש"י דמיעוט קמא דקנה לאו כלום הוא הייט משום דנשאתה חיה ואין זה מעשה כלל אבל דמיעוט בתרא דמקרב מיתתה ע"י שחיטה זו מקרי שחיטה וכ"כ להדיא רבינו ירוחם וכתב דהוי ספק כבילה ויש לזה כמה

אבל בדאורייתא א"ס ואל תהמה ס"ק
 מליט שאחר שהכשר יחזור ויפסול דה"כ
 הקשה ר' אלעזר בזבחים דף כ"ט והשיב לו
 ר' עקיבא מליטו זב וזב וזב וזב וזב וזב וזב
 אף אחת אל תהמה כו' וקבל ר"א דבריו:
 וכ"ז פשוט לענ"ד וכ"כ הב"ח להדיא סי'

משיב דבר ח"ב סי' יד

איברא בגוף ההוראה, אינו כמו שפלה בדעתו, בשלמא גבי טריפות פוסל זה וממילא כשר כל הבהמה, וה"ה אם נשחט רוב סימנים וניקב המוח וכדומה, אע"ג שגומר השחיטה, מכ"מ שוב אין טריפות פוסל זה דכבר אזיל חיותא דבהמה בשחיטת רוב הסימנים, אבל באיסור שחל בשחיטה האריך אפשר לחלק הרגל מכל העוף וכמו דשהוי במיעוט בתרא קי"ל דטריפה, אע"ג דאם לא נשחט כלל כשר משום שכבר נגמר השחיטה, מכ"מ כיון שמצוה לשחוט כל הסימנים ומיקרי המיעוט דשנן במלות שחיטה כדאיתא שם (ד"כ ב'), א"כ כ"ז שעוסק בשחיטה לא מיקרי נגמר השחיטה, ומש"ה פסול בשחיטה, וכי"ז הביאו התוס' מגיגה (ד"ח ב') בשם הירושלמי דהפריש הרבה בהמות לחגיגה, לעולם הוא מוסף והולך ודוחה יו"ט עד שיאמר אין עוד בדעתו להוסיף, הרי דכ"ז שעוסק באותה מצוה, אע"ג שהיה אפשר להלק עלמו ממנה, מכ"מ אם אינו מסלק עלמו ממנה יש לה דין גוף המצוה שהיא מוכרחת לעשות, והוא כלל גדול בחורה בכל המלות כמש"כ בחיבורי העמק שאלה (סי' נ"ג אות ד') במ"ד, וה"כ כיון שעוסק בשחיטה פוסל זה שהיה, ולא מיקרי שגמר השחיטה, וא"כ גם הרגל לא נשחט, ולא עוד אלא אפילו נחתך הרגל בעוד לא היה שיעור שהיה, ג"כ הרגל טריפה שהרי דומה לנחתך הרגל לפני גמר שחיטה, אך בנחתך הרגל ומעורה בכ"ש בגוף האוחז, בזה יש סברא לומר דאין שחיטה עושה נפול והוי כמו שגשחטה גם היא יחד עם כל העוף, אכן גם זה אינו ברור ויש לפלפל בזה הרבה, אבל אינו נוגע לענין שהרי בנ"ד נחתך הרגל לגמרי, מש"ה אפילו אי לא היה שיעור שהיה ג"כ הרגל טריפה שלא נגמר שחיטה כולה :

בית הלוי ח"ב סי' יא

שני א"צ א"ו מוכרח בבירור דס"ל לרש"י דמדאורייתא צריך לכתחילה לשחוט כל הסימן ורק בדיעבד סגי לי ברובא. ומש"ה שפיר נסתפק בעל האיבעיא אי פסלה בו שהיי' מדאורייתא דהרי כשגומרה אח"כ כולה חדא שחיטה דאורייתא היא. ורש"י אזל לשיטתו אבל אי לאו הך סברא דצריך לשחוט גם המיעוט מדאורייתא בודאי נוכל לומר בפשיטות דגם רש"י היה מודה דאין שום מקום וסברא להסתפק בו ולומר דיפסול בו מדאורייתא שהייה במיעוט בתרא כיון דכבר נגמרה כל שיעור השחיטה דמדאורייתא. כן נראה נכון לדעת רבינו ירוחם:

